

Til Sr.

SCHACH VERLAG B. KAGAN

Berlin W. 8.
Behrenstr. 24.

Netop utkommet:

Kongressbuch Ostende 1907.

407 partier (Rubinstein, Dr. Berenstein, Mieses
Spielmann, Dr. Tartakower m. fl.) Heftet kr. 8
indbundet kr. 10.

Fern v. Alltag

von Leo Löwy. Heftet kr. 3.

Geschichte des Schachspiels

von C. v. Bardeleben. Kr. 1.

Sonderhefte 1924.

Kr. 6. Partierne fra New-York er analysert av
Grünfeld, Maroczy, Niemzowitch, Rubinstein
og dr. Tarrasch.

K A T A L O G G R A T I S

Nr. 8 — August 1924.

NORSK SCHAKBLAD

ORGAN FOR NORSK SCHAKFORBUND

CHEFREDAKTØR:

O. TRYGVE DALSEG

REDAKTØRER:

TH. C. HENRIKSEN, LARS HANSEN,
STORM HERSETH, WILLY KRISTIANSEN,
E. MOBÆK

Indhold:

Leif F. D. Lund, norgesmester 1924—25	
m. billede.....	side 113
Nordisk Schakforbunds turnering.....	„ 114
Vestlandsturneringen.....	„ 116
En passant.....	„ 118
Partier.....	„ 122
Opgaver.....	„ 125
„Dronningkorset“.....	„ 127
Problemnyt.....	„ 127
Løsninger, Brevkasse etc.....	„ 128

AARGANG V — 1924

KRISTIANIA :: JOHANSEN & NIELSENS BOKTRYKKERI

Præmier og presenter

for alle anledninger i guld, sølv og sølvplet

Godt udvalg. Rimelige priser

Guldsmed Martin Sunde

Storgaten 8

Vort store lager av schakbrikker og schakbretter anbefales.

Almindelige schakbrikker, 6 størrelser.	fra kr. 3.60 til kr. 9.00 pr. spil
Internationale " 7 "	- - 7.00 - - 18.00 - -
Do. med bly og filt 5 "	- - 14.00 - - 28.00 - -
Reiseschak av ben 2 "	- 10.00 - - 12.00 - -
" i skind "	- - 10.00
Schakbretter av pap	- - 1.50 - - 2.25 - -
" paa karton	- - 0.40 - - 0.60 - -
" av træ en mængde sorter og størrelser	- - 5.00 - - 25.00 - -

Schakbretter av voksduk kr. 3.00, 4.00 og 5.00.

Schaklitteratur i godt udvalg.

N. W. DAMM & SØN

ØVRE SLOTSGATE 6, KRISTIANIA

NORSK SCHAKBLAD

ORGAN FOR NORSK SCHAKFORBUND

Nr. 8.

August 1924.

5. aarg

Leif F. D. Lund,

Norgesmester 1924-25.

Cand. jur., sekretær i Arbeidsdepartementet, Leif F. D. Lund er født 1884 i Øksnes i Vesteraalen. Han begyndte i 12 aars alderen at spille litt schak, men stiftet først nærmere bekjendtskap med teorien da han som student i 1904 kom ind til Kristiania og blev medlem av Christiania Schakselskab. Her var han medlem i 2 aar. Efter universitetsaarene reiste han til forskjellige kanter av landet uten at han dog hadde anledning til at dyrke sit schakspil. I 1914 kom han til Aalesund og blev straks medlem av Aalesund Schakklub. Han blev der valgt til formand i 1915 og deltok i den tid han bodde i Aalesund ivrig i turneringerne.

Til Kristiania kom han tilbake i 1916 og meldte sig straks paany ind i Christiania Schakselskab. Her har han deltatt i en række turneringer og tatt førstepremier saavel i 1ste-klasse som i mesterskabsklassen. Christiania Schakselskab har gjennom aarene lagt adskillig beslag paa Leif Lunds arbeidsevne. Da Norsk Schakblad skulde begynne at utkomme, valgtes han til chefredaktør i 1919. Han fungerte det første aar, men maatte si arbeidet fra sig paa grund av private gjøremaal. Siden var han fast medarbeider i flere aar. Han har med hæder gjentagne gange representert Schakselskabet i matcher saavel indenlands som overfor vort nabo-

land. I Norsk Schakforbunds turneringer har han foruten i sommer tidligere deltatt 3 gange. I Christiania Schakselskab er han for tiden medlem av bestyrelsen og han har ydet et meget godt og interessert arbeide ved Selskabets schakskole. Det er meningen at schakskolen, som har vundet adskillig tilslutning, skal organiseres noget fastere nu fra høsten og da vil herr Lund regelmæssig forestaa undervisningen.

Leif Lund er en baade teoretisk og praktisk meget vel skoleret schakspiller. Hans spil kan vel nærmest karakteriseres som positionsspil, men dermed skal ikke være sagt at han gaar avveien for vanskelige kombinationer. Han tenker grundig og nøkternt gjennom stillingen og opdager snart motspillerens svakhet og styrke. Som saa mange andre vil han helst spille hvit og jeg tror han tidligere hadde sterk forkjærlighet for at spille spansk. I de senere aar derimot har vistnok dronningbondespillet fanget hans hjerte.

Ved sin likefremme, bramfrie og sympatiske fremtræden og ved det opofrende arbeide som han paa mange vis har nedlagt i norsk schakliv har Leif Lund vundet sig mange gode venner, som sammen med sin hyldest til Norgesmesteren vil bringe ham en tak for det opofrende og solide arbeide han har nedlagt for schakspillets fremgang saavel i hans egen klub som i vort land.

C. C. Christiansen.

Nordisk Schakforbunds turnering

i Kjøbenhavn 11.—23. august fik en overraskende stor tilslutning, idet der deltok 43 spillere istedetfor som beregnet maksimum 36. Av deltagerne var — foruten de fremmede mestere Nimzowitsch og Johner — 11 svensker og 3 nordmænd, resten dansker. Turneringen foregik i Restaurant Nimbs lokaler i tiden 10—2 og 4—8.

I mesterklassen vandt A. Nimzowitsch en overlegen 1. præmie med $9\frac{1}{2}$ p. av 10 partier. Det halve point tapte han ved et remisparti mot svensken Berndtsson. Nr. 2 blev schweizeren Paul Johner med 8 p. og nr. 3 den svenske mester Allan Nilsson med $6\frac{1}{2}$ p. De øvrige præmier blev delt mellem svenskerne Anton Olsson, Løwenborg og Berndtsson og danskerne Krause og Kinch, der alle stod likt med $4\frac{1}{2}$ p. I denne klasse deltok 11 mand. Danmarks mesteren Aage Kier fik $3\frac{1}{2}$ p.

I 1. klasse deltok ikke mindre end 16 mand og spillerne maatte derfor spille to partier paa flere av spilledagene. Aalborgeren Johs. Petersen, som er en meget kjendt sværvegsbryter, blev her nr. 1 med 11 p. og erobret kong Christians pokal og titelen av „Nordisk mester.“ Han var sterkt truet av nordmanden Georg Christiansen, der blev nr. 2 med $10\frac{1}{2}$ p. 3. og 4. pr. deltes mellem Erik Andersen (den tidligere Danmarks mester) og svensken Bjurulf. — Georg Christiansen fik her i fuldt mon anvendelse for sine gode nerver og sin utholdenhet; han spilte sig op fra dag til dag. Den anden nordmand, M. Lystad, Bergen, opnaede 4 p.

I 2. klasse deltok ogsaa 16 spillere, hvorav 14 dansker. Resultatet var: 1. Verner Nielsen $12\frac{1}{2}$ p., 2. Edv. Rasmussen 12 p., (begge dansker)

3., 4. og 5. pr. deltes mellem A. Lifeldt, Schakklubben av 1911, Kristiania, og de to dansker J. Enevoldsen og I. P. Petersen, der alle hadde 11 p. — Den eneste svenske deltager, frk. Beskow, opnaede 5 p. — Lifeldts resultat maa sies at være udmerket; han har i de sidste par aar ikke hat tid til nogen alvorlig træning og da blir en turnering paa 15 partier i skarp konkurrence en kraftig paakjending.

Turneringen fik en værdig avslutning ved en festmiddag i Nimbs selskapslokaler søndag den 24. kl. 6 em., hvor præmieutdelingen fandt sted. Man kunde samtidig høitideligholde Nordisk Schakforbunds 25-aarige bestaaen. Martin Andersson fra Gøteborg, som i sin tid tok initiativ til forbundets dannelse, var tilstede og blev sterkt hyldet.

Næste skandinaviske turnering kommer antagelig til at finde sted i Stockholm eller Gøteborg.

*

For at faa nogen supplerende oplysninger, ringer vi op til herr Lifeldt og finder ham ganske riktig i fuldt arbeide igjen paa sit kontor, en snau time efter tilbakekomsten fra Kjøbenhavn. Han er et jern — men saa er han jo ogsaa kontorchef ved et jernstøperi.

— Det har vel været en interessant tur?

— Ja, det maa man si! Men forfærdelig anstrengende. Paa grund av den store deltagelse maatte vi nemlig — baade i 1. og 2. klasse — spille to partier andenhver dag. Og de øvrige dage maatte vi saa som regel spille færdig et eller to hengepartier ved siden av det ordinære parti. Det blev saa at si aldrig et minut til overs av spilletiden. — Arbeide hver dag til kl. 8.

— Hvordan gik det da med *fornøielserne*?

— Naaja, vi var jo reist til Kjøbenhavn for at spille schak, hovedsagelig. Men der var med stor elskværdighet stillet adgangstegn til Tivoli til spillernes disposition. Og da Tivoli ligger noksaa beleilig nær Nimb, faldt det jo naturligt at adspredde tankerne ved et aftenbesøk der. Naar man har spillet schak intenst i saa at si 10 timer i træk, saa bør man faa tankerne væk fra den materie resten av døgnet — og de unge Kjøbenhavnerinder danser og konverserer paa en maate som hurtig vender tankerne en anden vei. . .

Vi synes at opfatte et længselens suk, men den automatiske telefon har saa mange underlige lyder. . . .

— Hvordan var *arrangementet*?

— Udmerket. Det er dog en ting at bemerke: I 2. klasse fik man ved turneringens begyndelse den uvelkomne underretning at der skulde spilles 20 træk i timen, altsaa 40 træk i de to første timer. Det er mulig at de deltagende dansker er vant til dette tempo, men for mig hadde det den kjedelige følge at jeg stadig kom i tidsnød.

Heller ikke tror jeg at det store deltagerantal var av det gode, og schakforbundet bør for fremtiden begrænse antallet til 12 i hver klasse, naar turneringen skal være færdigspillet inden 14 dage. Den sidste uke artet sig som en ren utholdenhetsprøve, og den var skjæbnesvanger for mange ellers dygtige spillere. Den svenske frk. Beskow f. eks., sam hadde en glimrende start og temmelig hurtig fik 5 points, faldt fuldstændig gjennom i turneringens anden halvdel.

— Hvordan er de deltagende nordmænd fornøiet med resultatet?

— Baade Christiansen og jeg har jo al grund til at vær fornøiet. Vi er jo begge ved vor sidste deltagelse i landsturneringene her hjemme blit „jumboer“ saa vi møtte frem uten store forventninger, sier Lifeldt med sin lune latter. — Georg Christiansen har

Georg Christiansen.
Karikatur tegnet av
A. M. Erichsen.

gjennemført denne turnering med en energi og i en stil som nær hadde belønnet ham med kongepokalen og mestertitelen. Han hadde en mengde glimrende partier. Et av dem varte i 3 dage og blev paa opimot 100 træk — men han gav sig ikke før han hadde ført sin lille fordel gjennom til seier. — *Lystad* spilte udmerket, men jeg tror at han har let for at miste interessen for partiet naar det begynder at bli kjedelig. Paa den maate tapte han mange oplagte remis-partier og nøiet sig med remis hvor han hadde mindre, men allikevel tilstrækkelige gevinst-chancer.

— Hvordan var konkurransen?

— I min klasse var den ihvertfald meget skarp. Paa et par undtagelser nær stod spillerne paa høide med og over 1. klasse i de norske landturneringer, ja de to første premievindere hadde sikkert hævdet sig ogsaa i den nordiske turnerings 1. klasse. Jeg hadde forresten den fornøielse at slaa den ene av dem, Edw. Rasmussen, som i de Kjøbenhavnske schakspillerkredse gaar under navnet „Den lille Morphy“ . . . .

— Hvordan var spillet i *Mestersklassen*?

— De to fremmede mestere, *Nimzowitsch* og *Johner*, dominerte fuldstændig. Partiet mellem disse to som var av avgjørende betydning, fandt sted omtrent midt i turneringen, og det blev fulgt med den største spænding. Trækkene blev efterhvert kundgjort ved store opslag, og et vældig demonstrationsbret holdt til stadighet tilskuerne a jour med stillingen, saaledes at man undgik trængselen ved spillernes bord. Partiet fik en sensationel avslutning. *Nimzowitsch* tilbød efter 33. træk remis. *Johner* avslog — og tapte partiet efter 6 elegante træk fra *Nimzowitsch's* side. Den gamle regel om at den som vil forcere en remisstilling til gevinst uvægerlig taper, blev atter bekræftet.

Alt i alt har det været en ualmindelig interessant og lærerik tur. Og danskerne var ualmindelig hyggelige verter. Baade velkomstseksaen, hvor spillerne gjorde det første bekjendtskap med sine motsandere, og den storartede avslutningsfest var præget av den gemytlige festivitas som danskerne med rette er saa berømte for.

Brr — brr. Rikstelefon 31538!

Peder Springer.

Vestlandsturneringen.

Vestlandske Schaksammenslutning, som omfattet 7 klubber med ialt ca. 450 medlemmer, avholdt sin 2. kongres søndag den 10. august 1924 i Bergens Schakklubs lokaler under ledelse av formanden, herr Arnold Tietjen. Følgende klubber var repræsentert: „Svithun“ (Stavanger), Stavanger Schakklub, Alvøens Schakklub (Alvøen pr. Bergen), Os Schakklub (Osøren pr. Bergen), „Caissa“ (Bergen) og Bergens Schakklub.

Der blev vedtat at nedsætte aarskontingenten til kr. 0.50 pr. medlem. Efter en diskussion om hvem der skulde spille i sammenslutningens mesterklasse, blev styret enstemmig bemyndiget til at træffe bestemmelse herom. Den nuværende besættelse av klassen er derfor kun at betragte som midlertidig.

For at opmuntre spillerne har der i interklubkampene været opsat 4 præmier for de spillere, der har flest vundne partier i forhold til antal spillede. Der blev bestemt at disse præmier skal fordeles med 2 til Bergens kreds og 2 til Rogalands kreds (Stavangerklubbene).

Styrevalget fik følgende utfald: H. Kaminka, Bergens Schakklub (formand), Dirdal, „Svithun“ (næstformand), O. Kavlie-Jørgensen, Bergens Schakklub (sekretær), Heltberg, „Caissa“ og J. E. Hamre, Bergens Schakklub (styremedlemmer). Suppleanter blev Malby, Stavanger Schakklub, Fosse, Os Schakklub, og Hadeland, Sandnes Schakklub. Revisorer: J. Bruun Hansen, Bergens Schakklub, og M. Koldahl, „Caissa“ med J. Fosse, Os, som varamand.

Til turneringskomité blev valgt O. Kavlie-Jørgensen, B. S. (formand), F. Glambeksen, B. S. og Helgesen, „Caissa“. Turneringen tok sin begyndelse samme dag kl. 4 em. med 28 deltagere fordelt paa 4 klasser. Bergens Schakklub var arrangør. Man hadde ventet en noget større deltagelse, men man maa jo ta hensyn til den sene aarstid, da de flestes ferier er forbi, samt til at sammenslutningen endnu er i sit begyndelsesstadium. Resultatet av turneringen blev:

Mesterklassen: 1. pr. og titel av „Vestlandsmester 1924“: Thv. Modahl, B. S. 2. O. Sæthre, „Caissa“, 3. og 4. pr. deltes mellem N. Kongshavn, „Svithun“, og J. Bruun Hansen, B. S. — Modahl fik som bekjendt 2 pr. i 1. kl. i aarets landsturnering.

1. klasse 1. pr. K. Salbu, B. S. 2. pr. Leif Endresen, B. S. I denne klasse deltok kun 3 mand, hvorfor der blev spillet dobbeltrunder. Baade Salbu og Endresen fik hver sin 1. pr. i aarets landsturnering — 2. klasse.

2. klasse: 1. pr. M. Breistein, „Caissa“, 2. og 3. pr. deltes mellem S. Rebnord, B. S., og N. Pedersen, „Caissa“.

3. klasse A: 1. pr. Hilmar Lie, „Caissa“, 2. og 3. pr. deltes mellem B. Hamre, Alvøen, og R. Holdt-Mathiesen, „Caissa“.

3. klasse B: 1. 2. pr. deltes mellem Store Røste, B. S., og Olav Nilsen, „Caissa“, 3. pr. Anton Hansen, Alvøen.

I den avsluttende lynturnering blev Modahl bedstemand med Kavlie-Jørgensen som nr. 2.

Næste aars kongres med turnering skal avholdes i Stavanger med schakklubben „Svithun“ som arrangør.

Thv. Modahl.
Karrikatur, tegnet av
A. M. Erichsen.

Trykfeilsdjævelen morer sig.

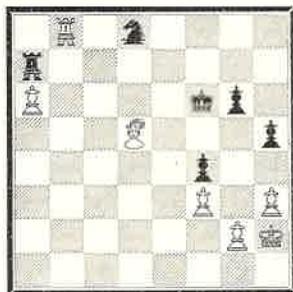
Har De hørt historien om provinsavisen som „berigtiget“ ordet „Kronprinsen“ med disse ord: „I en av gaarsdagens notiser stod der ved en beklagelig trykfeil „Kornprinsen“. Det skulde selvfølgelig ha staat „Knorprinsen“. — Vi kommer til at mindes historien, naar vi i ro og mag gjennemlæser sidste nummer av vort blad og ser at ordet „blitz“ er blitt „rettet“ til „blitzt“. For hvis da ikke den pludselige og uvante solstek har berøvet os den sidste lille rest av vore skolekundskaper, saa heter det da virkelig „blitz“!

EN PASSANT

Telegraf-Schakmatchen Trondhjems Schakklub — Arbeidernes Schakklub „Odin“, Kristiania, arrangert av „Ny Tid“ og „Arbeiderbladet“ er avsluttet med resultat 2—0 i Trondhjems favør. Kampen har været baade haard og langvarig og omfattet med stor interesse av schakinteresserte. Nedenstaaende diagrammer viser slutstillingerne:

Parti nr. I.

Arb. Schakklub Odin, Kristiania.

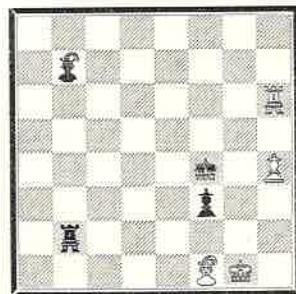

Trondhjems Schakklub.

46. Lb5—c4   Se6—d8
47. Lc4—d5   Tc7—a7
48. Tb4—b8   Opgit.

Parti nr. II.

Trondhjems Schakklub

Arb. Schakklub Odin, Kristiania.

48. Td1—d6†   Kf6—e5
49. Td6+h6   f4—f3
50. h2—h4   Ke5—f4
Opgit.

Duestiens Schakklubs turnering er nu avsluttet. I klasse II. tilfaldt 1ste præmie Evert Johansen efter omkamp med Ole O. Rugstad, som fik 2den præmie I klasse III. fik Peder Isaksen 1ste og Togo Hennum 2den præmie. Aarets nybegyndere var delt i 3 klasser. Førstepræmierne tilfaldt Herman Eriksrød, William Henriksen og William Johnsen.

*Schakklubben „Caissa“*s (Bergen) vaarturnering er færdigspillet med følgende resultat:

Kl. I: 1. pr. Johs. Hernes, 2. og 3. pr. deltes mellem H. E. Heltberg og Oskar Sæthre. Kl. II: 1. pr. Fr. Sørgaard, 2. pr. M. Breistein, 3. og 4. pr. deltes mellem John Bakke og I. M. Sivertsen. Kl. III. A: 1. og 2. pr. deltes mellem Haakon Pedersen og Randulf Strøm. Kl. III. B: 1. pr. Otto Løseth. Kl. IV. A: 1. pr. Trygve Larsen, 2. og 3. pr. deltes mellem H. Aadland og Henrik Knudsen. Kl. IV. B: 1. pr. E. Helgesen, 2. og 3. pr. deltes mellem R. Holdt Mathisen og John Wedin, 4. pr. Odd Zakariassen. Kl. IV. C: 1. og 2. pr. deltes mellem Alfred Selvik og M. Naversæther, 3. pr. K. Klett. Kl. IV. D: 1. pr. Olav Nielsen, 2. pr. Hilmar Lie og 3. pr. B. Bergesen.

Efter atvaarturneringen var slut foretoges en lynturnering av store dimen-

sioner, idet 30 av klubbens bedste spillere deltok. Alle skulde spille mot alle, altsaa 29 runder, og efter de almindelige regler for turnering, saaledes at remis gav $\frac{1}{2}$ points. Det tok 2 aftener at avvikle den historie, og forbigstret spændende var det, da mange stod likt, saa at si ledet.

Resultatet blev:

1. pr. M. Koldahl 23 $\frac{1}{2}$ points, 2., 3. og 4. pr. deltes mellem Oscar Sæthre 23 points, E. Hofsaas 23 points, og M. Breistein 23 points, 5. pr. H. E. Heltberg 22 $\frac{1}{2}$ points, 6. pr. Frantz Dworak 22 points, dernæst hadde Hilmar Lie 21 $\frac{1}{2}$ points og Olav Nilsen 20 $\frac{1}{2}$ points.

H. E. H.

Christiania Schakselskab. På ordinær generalforsamling den 28. mai 1924 foretoges valg paa nyt styre for 1924—25. Valgt blev: direktør N. M. Nielsen (formand), direktør Karl Bay (viceformand), Leif F. D. Lund (sekretær), tandlæge R. Helsing (økonom), student H. Siebke (bibliotekar) og bankbokholder P. Wiig (kasserer). Der foretoges præmieuddeling for høstturneringen 1923 og jubilæumsturneringen vaaren 1924. Præmievinderne i de to turneringer var:

Høstturneringen. Mesterskapsklassen: I pr. Leif F. D. Lund, II pr. A. M. Erichsen, III pr. Jac. A. Brekke. — 1ste klasse: I-II pr. Claus Petersen og H. Siebke, III pr. R. Helsing, IV pr. K. Borthne. — 2den klasse: I pr. N. M. Nielsen, II pr. J. Saurén, III-IV pr. O. Rød og H. Haakonsen. V pr. Joh. Haagaas, VI pr. O. Ellingbøe. — 3die klasse: I pr. G. Bassøe, II-IV pr. O. Henningstad, Trygve Halvorsen og J. Sverdrup Hongslo, V-VI pr. P. Wiig, B. Wenneberg og Ch. Andersen. — 4de klasse: I pr. O. Kristiansen, II pr. Bj. Welhaven Woll, III pr. E. Eldegard, IV pr. G. Sæther, V pr. T. Strandenæs, VI pr. O. Haugland og H. Westbye.

Jubilæumsturneringen. Mesterskapsklassen: I-II pr. Leif F. D. Lund og T. Aalheim, III pr. Georg Christiansen og Jac. A. Brekke. — 1ste klasse: I pr. O. Rød, II-III pr. R. Helsing og F. Stray, IV-V pr. B. Eckblad og H. Holth. — 2den klasse: I pr. E. Barca, II pr. Honoré Barra, III pr. G. Bassøe, IV pr. O. Ellingbøe, V pr. Omar Elliassen. — 3die klasse: I pr. Stian Bech, II pr. W. Gulliksen, III-IV pr. A. Langsæter, B. Wenneberg og O. Bjerknæs. — 4de klasse: I. pr. E. Eldegard, II-III pr. Axel Bech og Emil Hansen, IV pr. Bj. Welhaven Woll.

Schakolympiaden i Paris omfattet 54 spillere fra 18 nationer. Turneringen som foregik under ledelse av A. Alekhine spiltes i to avelinger. Spillerne blev fordelt paa 9 grupper a 6 mand, og seierherrerne i de forskjellige grupper møtte hinanden saa i en avsluttende turnering. Denne hadde følgende resultat: Guldmedalje og titel av „Champion des Amateurs d'Echecs de la VIII Olympiade“ blev erobret av den forholdsvis ukjendte spiller A. Mattison fra Lettland med 5 $\frac{1}{2}$ p. 2. pr. tilfaldt ogsaa en letter, F. Apscheneck med 5 p. De to mer kjendte spillere, E. Collé, Belgien, og Max Euwe, Holland, kom saa paa henholdsvis 3. og 4. plads, medens den videre rækkefølge blev: Dr. Vaida (Ungarn) og A. Tschepurnoff (Finland) med 4. p. hver, E. Palau (Argentina), M. Golmayo (Spanien) og C. Havasi (Ungarn).

Den bedste nation blev Tsjeko-Slovakiet med 31 p. Derefter kom:

2. Ungarn (30 p.), 3. Schweiz (29 p.), 4. Lettland, 5. Argentina, 6. Italien, 7.—8. Frankrige og Polen, 9. Belgien, 10. Spanien, 11. Holland, 12. Rumænien, 13. Finland, 14. England, 15. Irland, 16. Kanada, 17. Rusland og 18. Jugoslavien. — De tre første lande hadde 4 representanter, medens Lettland kun hadde 3, hvilket gjør landets placering bemerkelsesværdig.

Det har forresten været længe kjendt at schakspillet i Lettland staar paa et høit niveau, og specielt da i hovedstaden Riga, hvor en alvorlig Caissa-dyrkelse har resulteret i vigtige bidrag til schakspillets teori — bl. a. den kjendte Riga-variant i spansk parti. Der er sikkert ingen tilfældighed at denn by har frembragt en stormester som *Niemzowitch*.

Under olympiaden blev der dannet et internationalt Schakforbund, hvis første præsident blev præsidenten i det hollandske schakforbund, Dr. A. Rueb. Det blev besluttet at avholde næste schakolympiade i 1928 i forbindelse med de olympiske lege i Amsterdam. Forbundets første opgave blir at fastsætte regler for verdensmesterskapet og arrangement av matcher mellem de forskjellige lande samt internationale turneringer. Tyskerne, som ikke var indbudt til denne olympiade, vil efter sigende bli opfordret til at melde sig ind i forbundet. Det var forøvrig paa tide at det internationale schakforbund kom, og dets fødsel maa hilses med ublandet glæde. Det kan i denne forbindelse ha sin interesse at gjengi *Dr. Laskers* ord til en interviewer ved avreisen fra Amerika: „Med hensyn til verdensmesterskapet saa maa nu initiativet komme fra schakverdenen selv. La den fremkomme med sin mening om saken. Eller allerbedst, la den organisere sig i et virkelig effektivt internationalt forbund, som kan paata sig arrangementet av internationale kampe. Ned med al nationalisme i vort gamle, noble, kongelige spil!“ *British Chess Magazine* ledsager denne uttalelse med følgende utbrud: „Excellent sentiments!“

Sveriges Schakförbund avholdt sin 8. kongres i Norrköping 6.—13. juli under ledelse av forbundsordføreren (præsidenten) Ludv. Collijn. Forbundet omfatter for tiden 10 lokalforbund, med i alt 4170 medlemmer fordelt paa 160 klubber.

Turneringen omfattet 80 spillere fordelt paa 3 klasser, og fandt sted paa Göta Hotel, hvor hver klasse fik sit særskilte spillelokale. Den eneste kvindelige deltager, Dr. Hanna Bernhagen, som spilte i 2. klasse, fik dog en „æresplads“ i mesternes værelse. Hun blev nr. 5 i sin gruppe og blev tildelt en ekstrapremie.

I mesterklassen seiret Dr. Karl Olson, Stockholm. B. Børjeson blev nr. 2, medens 3. og 4. premie deltes mellem K. Berndtsson, Göteborg og G. Dahl, Stockholm.

Første klasse var delt i to grupper. De to seierherrer, K. W. Andersson, Stockholm, og Erik Jonsson, Göteborg, faar begge den efterlængtede titel av „svensk mästare“ og rykker op.

Kongressen blev avsluttet 13. juli med fest og præmieutdeling, samtidig som Norsk Schakforbund avholdt sin jubilæumsmiddag. De to forbund utvekslet hilsningstelegrammer.

Næste svenske schakkongres skal avholdes i Trollhättan 7. — 14. juli 1925.

Norsk Schakblad — *ældre aargange*. Da vi mottar forespørsler om ældre aargange av Norsk Schakblad, tillater vi os at oplyse at saadanne muligens vil kunde erholdes ved henvendelse til Christiania Schakselskab, Arbeidergt. 2. Kristiania.

Korrespondance-turneringerne. Vi mangler 1 — en — anmeldelse i kl. IV og et par anmeldelser i kl. II for at nye turneringer kan sættes igang. Kontingenten er kr. 10. De nærmere bestemmelser findes indtat i nr. 2.

Schak i Finmarken.

Fra premierløjtnant Eckhoff, som for tiden ligger oppe i Finmarken paa fiskeriopsyn med krigsskibet „Heimdal“, har vi mottat følgende morsomme brev:

Da det muligens kan interessere bladets læsere at faa høre litt om schaklivet her i Østfinmarken sender jeg Dem denne lille korrespondance.

Vadsø med sine knapt 2000 indbyggere har endnu ingen schakklub, men i løpet av de faa uker jeg nu har ligget stationert her med kommandofartøiet „Heimdal“ har det lykket mig at opdage ikke saa faa interesserte schakspillere. Byens apoteker — herr Abrahamson — er saaledes en gammel ven av det ædle spil. Han kom for nogen aar siden fra Haugesund, hvor han var formand i den derværende schakklub.

En dag bestemte apotekeren og jeg os til at foreta en flyvende turné til apotekerens schakvenner i Næssebyen, provst Høidahl og dennes svoger, kjøbmand Henrik Nielsen. Vi reiste avsted tidlig en morgen i Heimdals motorbaat og kom frem til Næssebyen ved middagstider og blev der mottat paa det hjerteligste av den eminente prest, hans unge elskverdige frue og svogeren.

Efter at ha tatt et forfriskende bad i det 10 graders varme vand fik vi en herlig middag — kalvestek og friske multer — hvorefter schak-turneringen øieblikkelig tok sin begyndelse. Foruten de foran nævnte herrer deltok ogsaa en av stedets unge damer, frøken Hagen, i turneringen.

Da spillet var færdig sent paa kvelden viste det sig at Vadsø hadde et halvt point mere end Næssebyen. Da imidlertid en krocket-match og en liten brytekamp ogsaa indgik i programmet blev det endelige resultat et andet, saaledes at Næssebyens farver gik tiltops under stor honnør. — Ved 11-tiden lettet vi med motorbaaten og satte kursen ut Varangerfjorden til Vadsø. Underveis hadde apotekeren og jeg flere venskapsmatcher, som apotekeren kaldte sjøslag da han tapte dem alle.

Med hoiagtelse

Eckhoff.

Redaktionens brevkasse.

Tak for brev fra H. E. H. (Bergen), partiet kommer senere; J. E. (Heimdal) 6—7 sendt; B. M. (Skien); R. R. (Trondhjem); O. J. (Kristiania), manglende numre sendt; F. M. L. (Kristiania), do.; A. G. (Moss), se notis angaaende aargang 1922 og korrespondanceturneringen; H. M. (Bryne) se notis; F. B. (Rjukan); H. B. B. (Drammen), haaber julinumret nu er mottat; S. A. K. (Porsgrund); O. E. (Kristiania), R. T. (Bergen), L. F. D. L. (Kristiania), O. N. H. (Ski), tak; slutspillet kommer i næste nr., O. K. J. (Bergen), velkommen igjen. E. M. (Trondhjem), B. H. (Trondhjem), brev følger.

PARTIER

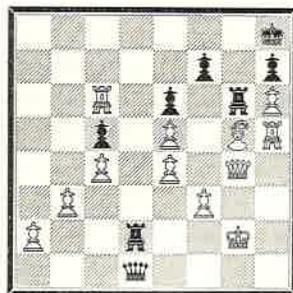
Parti nr. 315. Dronningbondespil.

Spillet i „seierherregruppen“ i schakolympiaden 1924, et av turneringens mest spennende partier.

Hvit	Sort
<i>Dr. Max Euwe</i> (Holland)	<i>A. Tschepurnow</i> (Finland)
1. d2-d4	c7-c5
Dette træk blev i sin tid lancert av ungareren Charonsek og er senere ofte anvendt av bl. a. Spielmann.	
2. e2-e3	— —
Et sikkert, men altfor tamt træk. 2. d5 ansees i almindelighet som det bedste, da det skaffer sort et noget trykket spil.	
2. — —	Sg8-f6
3. Sg1-f3	e7-e6
4. Lf1-d3	b7-b6
5. 0-0	Lc8-b7
6. b2-b3	g7-g6
Positionsmæssig set er dette træk uriktig. Da e6 allerede er skedd, er Le7 den sundeste utvikling.	
7. Lc1-b2	Lf8-g7
8. Sb1-d2	d7-d5
9. Dd1-e2	Sf6-e4?
En feil som kunde bli skjæbnesvanger. Fordelatigere var 9. — —, 0-0, da trudselen 10. e4 meget godt kan pareres med 10. — —, d+e, 11. S+e4, Sd5!	
10. Ld3-b5†	Sb8-d7
11. Sd2+e4	d5+e4
12. Sf3-e5	Lg7+e5
13. d4+e5	a7-a6!
Parerer trudselen Td1 og fremtvinger ulikefarvede løpere Hvit er dog fremdeles i fordel, da han behersker den aapne d-linje.	
14. Lb5+d7†	Dd8+d7
15. Tf1-d1	Dd7-c7
16. Td1-d6	0-0
17. Ta1-d1	Lb7-d5
Rutinert spilt. Finnen provocerer c4 for at stenge diagonalen til det svake punkt a6 for den hvite dronning.	
18. c2-c4	Ld5-c6
19. h2-h4!	Ta8-c8
20. h4-h5	Dc7-e7

21. De2-g4	g6-g5!
22. f2-f4	— —
Ikke T+c6, T+c6, 23. Td7 paa grund av 23. — —, f5!	
22. — —	e4+f3 e. p.
23. g2+f3	Kg8-h8
24. h5-h6	Tf8-g8
25. Kg1-f2	Tg8-g6
26. Td1-h1	Kh8-g8
27. e3-e4	— —
Nødvendig for at hindre f5, hvilket var umulig saalænge den sorte konge stod paa h8 paa grund av e+f e. p.!, D+d6, f6-f7† etc.	
27. — —	Kg8-h8
28. Th1-h5	— —
Truer med 29. Lc1 at erobre nøkkelen til stillingen.	
28. — —	Lc6-d7!
Et glimrende bondeoffer, hvis hensigt er at avspærre det hvite taarn og frigjøre Tc8 til dækning av g5.	
29. Td6+b6	Ld7-c6
30. Lb2-c1	De7-d8
31. Tb6+a6	Dd8-d4†
32. Kf2-g2	Dd4-d1
33. Lc1+g5	Tc8-d8
34. Ta6+c6	Td8-d2†

Stilling efter sorts 34. træk

35. Lg5+d2?	— —
Hittil har hvit spillet udmerket og skulde nu ha fortsat med 35. Kg3, De1†, 36. Kf4! Dc1 (det eneste), 37. Th1, Td1†, 38. Kg3, Tg1†, 39. T+g1, D+g1†, 40. Kh4!, De1†, 41. Kh5, Dh1†, 42. Lh4, T+g4, 43. f+g4 og vinder elegant. Tekst-trækket gir sort remis.	
35. — —	Tg6+g4†
36. f3+g4	Dd1+d2†!

37. Kg2-h3	Dd2-e3†
38. Kh3-h4	De3-f2†
39. Kh4-g5	f7-f6†!
Denne schak, som umuliggjør alle flugtforsøk fra den hvite konges side, har Euwe formodentlig ikke tat med i sin beregning.	
40. e5+f6	Df2-e3†
Og remis ved evig schak.	
(Wiener Schakzeitung.)	

Parti nr. 316. Indisk parti.

Spillet i Norsk Schakforbunds landsturnering 1924, mesterskapsklassen.

Hvit:	Sort:
<i>Georg Christiansen.</i>	<i>Leif F. D. Lund.</i>
1. d2-d4	Sg8-f6
2. Sg1-f3	g7-g6
3. c2-c4	Lf8-g7
4. Sb1-c3	d7-d6
Dette træk (istedet for 4.-d5) er det som karakteriserer aapningen.	
5. e2-e4	0-0
6. h2-h3	— —
I denne aapning er den sorte dronningløper temmelig uvirksom, og sort pleier derfor ofte at bytte den paa f3. Tekst-trækket hindrer dette.	
6. — —	c7-c5
7. Lc1-e3	c5+d4
8. Sf3+d4	Sb8-c6
Det er nu lykkes sort at føre partiet over i en variant av Siciliansk, hvor trækket h3 ikke passer helt ind. Man ser det bedst, naar man undersøger hvordan stillingen regelmæssig kunde være fremkommet, nemlig: 1. e4, c5. 2. S3, Sc6. 3. d4, c+d. 4. S+d4, g6. 5. c4, Lg7. 6. Le3, Sf6. 7. Sc3, d6. 8. h3. 0-0.	
9. Lf1-e2	Sf6-e8

Sort vil anvende Krejcijs manøvre Sf6-e8-c7-e6 for at fordrive eller faa byttet av den dominerende Sd4.

10. g2-g4	— —
Noget i likhet med angrepet i de kjendte partier Em. Lasker-Napier og Tartakower-Vidmar. Men her har metoden smaa utsigter. Dette p. g. a. trækket c4. For det første er hvit nemlig et angrepstempo bakom de sædvanlige varianter, og dernæst virker bonden direkte hemmende paa angrepet idet den tar feltet for løperen.	

10. — —	Sc6+d4
Sort lægger nu planen om for at skaffe sig motspil paa dronningfløien.	
11. Le3+d4	Dd8-a5
12. Dd1-d2	Lc8-e6
Angrepet er saa litet at frygte at sort endog kan provocere fremstøtet av f-bonden.	
13. f2-f4	Ta8-c8
14. b2-b3	Lg7+d4
15. Dd2+d4	b7-b5
16. f4-f5	Le6-d7
17. Ke1-f2	— —
Rokaden var vel temmelig ufarlig. Hvit faar ikke nogen glæde av sit taarn paa h-linjen.	
17. — —	b5+c4
18. Sc3-d5	— —
Et kraftig angrepstræk! — men det er desværre isolert.	
18. — —	Da5-d8
19. Le2+c4	— —
Hvit staar ganske frit og pent, men med en litt hullet stilling. Nu begynner sorts „latente spændkræfter“ at gjøre sig gjældende.	
19. — —	e7-e6
20. Sd5-e3	d6-d5!
Derved skaffer sort sig en bondeovermagt paa kongefløien, som gir ham gode chancer for kongegangrep.	
21. e4+d5	Dd8-h4†
22. Kf2-f3	— —
Vaaget. 22. Kg1 var sikrere; springeren vilde da dække kongen godt.	
22. — —	e6-f5
23. Dd4+a7	— —

Her undervurderer hvit sorts angrep.
23. Tad1 var at foretrække, for at kunne
slaa løs paa f5.

23.	— —	Se8—f6
24.	Da7 d4	Tf8—e8
25.	Lc4—d3	Sf6—e4
Ikke mindre kraftig end hvits 18. træk.		
26.	Ld3+e4	Te8+e4
27.	Dd4—d2	Tc8—e8

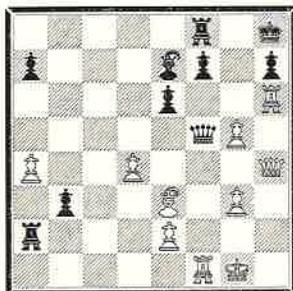
28. Ta1—e1 f5—f4
Efter dette træk har hvit intet forsvar
længer.

28.	Se3—f5	Ld7+f5
30.	Dd2—f2	Te4—e3†
31.	Te1+e3	Te8+e3†

Opgit.
(Noter av L. H.)

Partislutning nr. 22.

Nedenstaaende stilling fremkom i partiet Johner—Nimzowitsch (mesterklassen Kjøbenhavn aug. 1924) efter hvits 33. træk. De sidste træk var 31. Df4—h4, Df5—c2. 32. Tf1—c1, Dc2—f5. 33. Tc1—f1

Nimzowitsch (sort) ved trækket tilbød
remis, og da Johner avslog dette, gjorde
han gjentagelsestrækket

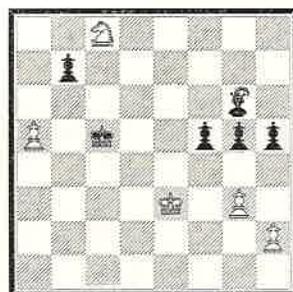
33.	— —	Df5—c2
34.	Dh4—h3	Dc2—e4
35.	Kg1—f2	b3—b2!
36.	Dh3—h1	De4+h1
37.	Tf1—h1?	Kh8—g8
38.	Th6+h7	b2—b1(D)
- Opgit.

Partislutning nr. 23.

Nedenstaaende stilling fremkom under landsturneringen i partiet mellem A. Benestad og H. C. Christoffersen i mesterklassen. Hvit hadde tidlig mistet en bonde og de fleste tilskuere bedømte partiet til sikker gevinst for sort. Benestad, som førte de hvite brikker, klarte imidlertid at hitføre remis ved en glimrende anvendelse av sin springer:

1.	h2—h4	g5+h4
2.	g3+h4	Lg6—f7
3.	Sc8—e7	Lf7—e6
4.	Ke3—f4	Kc5—b5
5.	Kf4—e5!	Le6—d7
6.	Se7—d5!	Ld7—c6
7.	Sd5—f4	Lc6—f3
8.	Ke5+f5	Kb5+a5
9.	Kf5—e5	Ka5—b4
10.	Ke5—d4	b7—b5
11.	Sf4—d3†	Kb4—a3
12.	Kd4—c3	Ka3—a4
13.	Sd3—b4	Remis.

Sort: H. C. Christoffersen.

Hvit: A. Benestad.

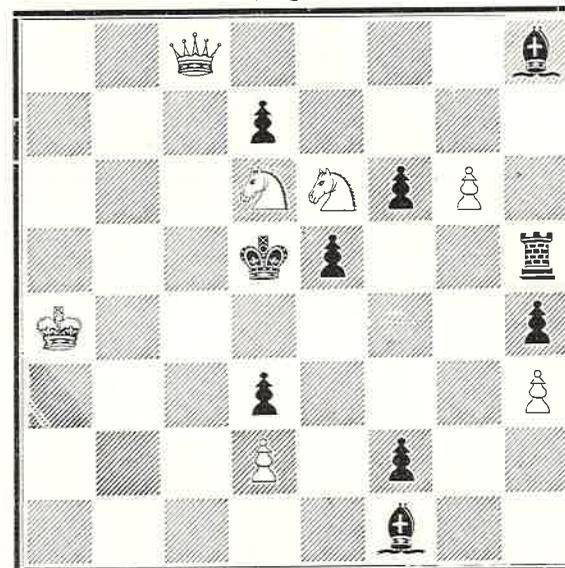
OPGAVER

Al korrespondance vedrørende opgaver bedes sendt hr. Th. C. Henriksen, Fredrikstad.

465. *Birger Knudsen*, Bergen.

Tilgnet Th. C. Henriksen.

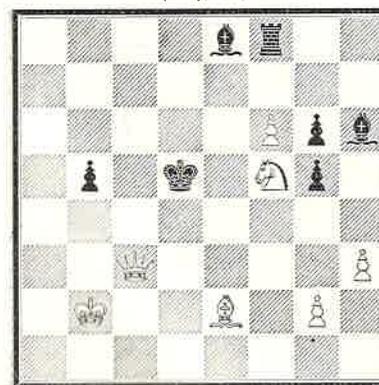
(Original).

Matt i 3 træk.

466. *Birger Knudsen*, Bergen.

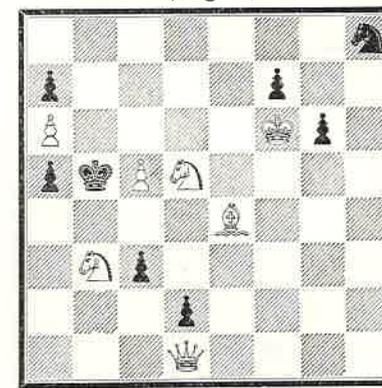
(Original).

Matt i 3 træk.

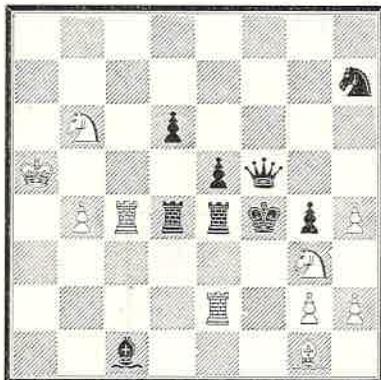
467. *Birger Knudsen*, Bergen

(Original).

Matt i 3 træk.

468. *F. M. Lindeberg*, Kristiania.
(Original).

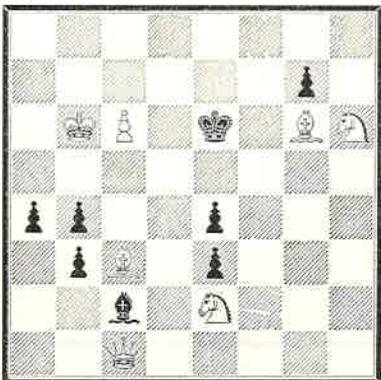
Matt i 2 træk.

470. *Karl Nielsen*, Ribe.
(Original)

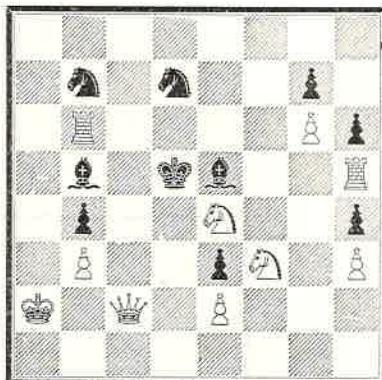
Matt i 2 træk.

472. *O. Votruba* og *K. Traxler*.
2. pr. „Narodni Politika“ 1923.

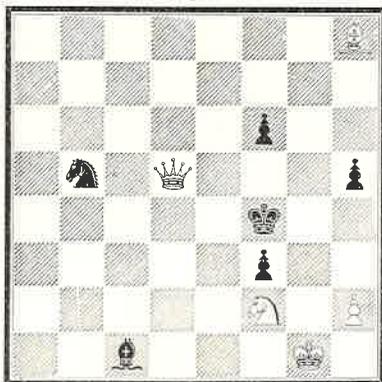
Matt i 3 træk.

469. *Edv. Rennemo*, Snåsa.
(Original).

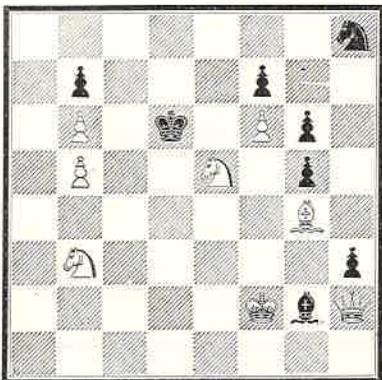
Matt i 2 træk.

471. *Aug. Jensen*, Narvik.
(Original)

Matt i 2 træk.

473. *Voit. Kadera*.
3. pr. „Narodni Politika“ 1923.

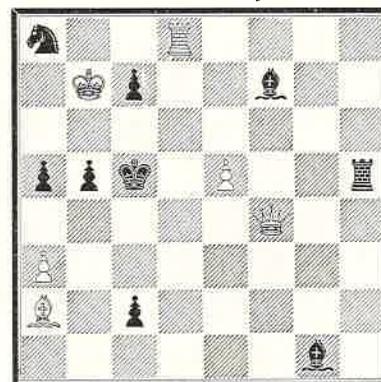
Matt i 3 træk.

„Dronningkorset“

Ovenstaaende opgave er hentet fra A. C. Whites „Les Tours de Forse sur Echiquier“ — en samling „Task problems“ der udkom i 1906. — Den angis at være komponeret i 1880 og ansees som den ældste kjendte fremstilling av dronning-korsetmaet. (Benævnelsen „Dronning-kors“ stammer fra J. C. J. Wainwright som paaviste at sort K. og hvid D. maa anbringes i de av korset begrænsede felter og altid med den indbyrdes afstand de paa ovenstaaende diagram har, hvis de 12 dronningmattér skal muliggyøres).

Da det ikke er fastslaaet hvem som er ophavsmanden til denne opgave — der nævnes en række navne: Brown, Dobrusky, Meyer o. a. — kan vedstaaende fra den av det kjendte merke F. W. B(lehr) redigerte spalte i det nu forlængst ophørte „Norsk Familie Tidende“ ha sin interesse.

„Norsk Familie Tidende“
1882 Opgave Nr. 330
av *H. F. L. Meyer*.

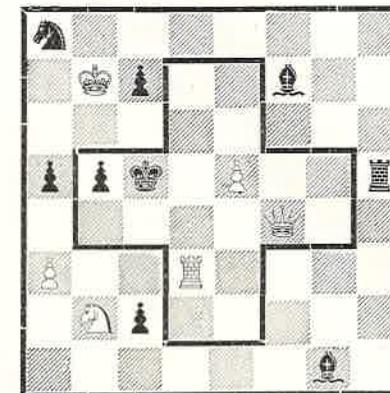
1. e5—e6

Victor Holst †

Den danske opgaveforfatter Victor Holst er avgaat ved døden i en høi alder. Hans opgaver utmerket sig særlig ved originalitet. I flere aar var han redaktør for opgaveavdelingen i dansk „Skakbladet“.

En problem-klub.

I Essen er der dannet en problem klub, som er tenkt at omfatte baade problemkomponister og løsere. Klubben, som saavidt vites er den første i sit slags, foruten den internationale „The Good Companion Chess Problem Club.“, har til hensigt at vække øket interesse for problemkunsten og styrke dens stilling i schaklivet.

1. e5—e6

F. M. L.

Løsninger.

mal.

438. (Knudsen) 1. De7, Ke4, 2. Sf7†; Le6, 2. D+b4†; c5, 2. Dg5; d6, 2. S+f3† ∞, 2. S+d7.
 Biløsning: 1. S+d7†, Kc4, 2. De7.
439. (Lindeberg) 1. Df3.
440. (Lindeberg) 1. Dh2. 2 fine træktvangsopgaver, hvorav den første glimrer ved et utmerket 1ste træk.
441. (Niels) 1. Dh1, truer 2. Dh4†; Kg5, 2. Dh6†; Kg4, 2. Tb4†; Ke5, 2. Te7†.
 Biløsning: 1. Se6†, Ke5, 2. Td7.
442. (Niels) 1. De8.
443. (Niels) 1. Sd7.
444. (Nielsen) 1. Lb4, Kg8, 2. Lb3†, Kh8, 3. d5, Kg8, 4d6†.
445. (Nielsen) 1. Lh2.
446. (Guidelli) 1. Kf7! En særdeles fint konstruert 2-trækker, baade førstetræk og det efterfølgende schakpareringspil er aldeles enestaaende.

Rigtige løsninger mottat fra:

G. (Kri.a) alle + bil. til 438. K. Nielsen, (Ribe) alle. Lars Hanssen (Trondhjem), Franz Dworak, (Bergen) alle. Godfred Nielsens, (Skien) alle + bil. til 438. Edv. Rennemo, (Snåsa) alle originalopgaver. Johan Jørgensen, (Rysten) alle bil. til 441. Edv. Ellingsen, (Heggedal) alle originalopgaver + bil. til 438. K. J. Vatne, (Lena) alle originalopgaver + 2 bil. Johs. Sonsterud, (Vikesund) alle + bil. til 438. Th. Sigvaldsen, (Skien) alle originalopgaver. Bernh. Johannessen, (Skien) alle ÷ 445 (Le3, Lc1) + bil. til 438.

Stillingen i løsningsturneringer er nu:

K. J. Vatne 29 points. G.: 28 points. Gottfred Nielsens, Edv. Ellingsen, 24 points Karl Nielsen, Th. Sigvaldsen, Johs. Sonsterud, 22 points. F. Dworak, Lars Hanssen 21 points. Bernh. Johannessen, Edv. Rennemo 20 points. Johan Jørgensen 19 points.

I Trollhättan Schacksällskaps 7de problemturnering er dommen nu faldt: 1. pr. blev vundet av Kr. Nielsen, Hamar. 2. pr. av Chr. Christensen, Kjøbenhavn. 3. pr. av P. Waldmark, Uppsala. Ekstra pr. av Th. C. Henriksen, Fr.stad. Hæderlig omtale tilfaldt Kr. Nielsen for 2 opgaver, Birger Knudsen Bergen, A. E. Strømberg, Trollhättan og K. Hannemann, Kjøbenhavn.

Rettelse.

I opgave nr. 456 er bønderne paa b-linjen blit feilplacert. De skal rykkes et felt ned, altsaa paa b5 og b6. Indsendelsesfristen for løsning av denne opgave utskytes en maaned.

Brevkasse.

Tak for opgaver og løsninger fra: G., (Kri.a): alle mottat. K. J. V., (Lena): J. A. Ros: 370 utvalda svenska schack problem anbefales. H. S., (Kri.a). O. M. Langesund. B. K., (Bergen) A. G., (Moss): 1 begge opgaver er 1ste træk for stærkt. L. H. (Trondhjem.) K. N., (Ribe): Tilskriv ekspeditionen! Edv. R., (Snåsa). F. M. L. (Kri a) T. S., (Skien). A. S., (Aalesund): Tak for opgaverne. hvorav 2-trækkene blir benyttet, 3-trækkeren er ikke fri for indvendinger.

Norsk Schakblad — Organ for Norsk Schakforbund — utkommer hver maaned og koster kr. 8.— pr. aargang. Abonnenter kan tegnes ved enhver postanstalt i Norge, Sverige og Danmark. *Chefredaktør:* O. Trygve Dalseg. *Opgaveredaktør:* Th. C. Henriksen, *Partiredaktører:* Lars Hanssen, Storm Hersef, Willy Kristiansen, E. Mobæk. Korrespondance vedrørende opgaver bedes sendt Th. C. Henriksen, Fredrikstad. Al anden korrespondance adresseres Norsk Schakblad, Kristiania.

Nye Abonnenter

kan endnu erholde bladet fra 1. januar 1924, da der findes et restoplag av de hittil utkomne numre. Virk for Norsk Schakblads utbredelse! Hver ny abonnent betyr en direkte og indirekte støtte for vort lands schakliv!

DELTAR DE

i Norsk Schakblads korrespondanceturnering?

Den morsomste og mest interessante maate at øke sin spillestyrke paa.

Turneringsreglerne findes indtat i nummer 2.